

ПОДНОШЕЊЕ ФАЛСИФИКОВАНЕ ДИПЛОМЕ ПРИЛИКОМ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА КАО ОТКАЗНИ РАЗЛОГ

Право послодавца да откаже уговор о раду запосленом који је радни однос засновао подношењем фалсификоване дипломе није временски ограничено, јер га је запослени довео у заблуду у погледу битне околности за заснивање радног односа, одржавајући га у заблуди све време током трајања радног односа.

Из образложења:

„За решење овог спора, значајне су одредбе Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 70/2001, 73/2001), који је био на снази у време када је тужилац доставио туженом неверодостојну диплому о стеченом четвртном степену стручне спреме и у време када је на основу те дипломе између странака закључен Уговор о раду од 16.08.2002. године.

Услове за рад на одређеном радном месту запослени мора да испуњава пре закључења уговора о раду из ког разлога је чланом 16. став 3. Закона о раду била прописана обавеза запосленог да приликом заснивања радног односа послодавцу достави документа којима доказује испуњеност услова за рад. У смислу одредбе члана 14. истог закона, пропустом тужиоца да туженог пре закључења уговора о раду обавести о околностима које битно утичу на обављање послова за које заснива радни однос, што је у конкретном случају непоседовање дипломе четвртог степена стручне спреме која је била услов за закључење уговора о раду, тужилац је туженог довео у заблуду и одржавао га у заблуди током трајања радног односа чиме је вршио продужену повреду радне обавезе према послодавцу, што туженог као послодавца овлашћује да тужиоцу откаже уговор о раду.

Тужени је за околност да тужилац не поседује одговарајућу стручну спрему за послове на које је уговором о раду распоређен сазнао 23.12.2016. године, а оспорено решење је донео 03.04.2017. године у време важења Закона о раду, који је у члану 15. тачка 3. прописује да је запослени дужан да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду. Чланом 179. став 2. тачка 5. овог закона, је прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Ставом 3. истог члана је прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то, између осталог, ако је дао нетачне податке који су били одлучујући за заснивање радног односа (тачка 6) и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8).

Чланом 184. истог закона је прописано да отказ уговора о раду из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, послодавац може дати запосленом у року од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа.

Понашање тужиоца који је туженом предао фалсификовану диплому о свом стручном образовању се сматра таквим понашањем запосленог због којег не може да настави рад код послодавца, а отказни разлог је предвиђен одредбом члана 179. став 2. тачка 5. и став 3. тач. 6. и 8. наведеног закона. Супротно становишту нижестепених судова рок за отказ уговора о раду прописан чланом 184. истог закона није протекао. Оспорено решење је донето у оквиру субјективног рока од шест месеци од дана

сознања за чињеницу да тужилац не поседује одговарајући степен стручне спреме, која је била основ за доношење отказа.

Према становишту Врховног касационог суда оспорено решење о отказу уговора о раду је законито, јер се у конкретном случају ради о посебном отказном разлогу који није ограничен роковима предвиђени чланом 184. Закона. Ово зато што уговор о раду са тужиоцем који је радни однос засновао на основу неверодостојног документа о стручној спреми не би ни био закључен да је послодавац знао или могао знати за неверодостојност документа о стручној спреми тужиоца, односно да тужилац не испуњава услове за рад на радном месту на које је тужилац по основу уговора о раду из 2002. године распоређен. Из тог разлога, право послодавца да запосленом који је радни однос засновао приказивањем фалсификоване дипломе није временски ограничено. Необавештавањем туженог о стручној спреми коју поседује тужилац је поступио супротно одредби члана 14. ранијег и члана 15. важећег Закона о раду, па је утврђење постојања те повреде био довољан разлог да тужени откаже тужиоцу уговор о раду на основу члана 189. став 3. тачка 6. Закона.

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев2 1350/2020 од 4.2.2021. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)